אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת רנה

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י' טבת תר"ע - יפו

נמען: הגאון ר' יעקב דוד ווילובסקי (הרידב"ז)

הרב קוק נכנס לעניין השמיטה בעל כורחו, כדי שהמושבות הסמוכות לא יהיו מופקרות. על המושבות הרחוקות לא חיווה דעה, ובכל זאת תולים בו. לבו כואב על המצווה, אבל לא יוכל להימנע מלעמוד לימין המוכרחים להשתמש בהיתר. אינו מקבל טובה מיק"א ואינו מחניף. הרב קוק שולח את 'שבת הארץ'.

עיקרי הדברים

- הכניסה לעניין השמיטה שלא בטובתו.
- צער על המצווה ותמיכה במוכרחים.
- דחיית החנופה.

נוסח האגרת

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י' טבת תר"עין.

לכ'[4] ידי"נ[5] הרב הגאון האמתי פה"ד[6] כו'[7] מוהר"י[8] דוד רידב"ז[9] שליט"א[10], שלו'[11] וברכה באה"ר[12].

יקרתו דמר כ"ג[13] שי'[14] הגיעתני. ובכלל אינני יודע מה אשיב להדר"ג[15], מאת ד' היתה זאת, שנכנסתי בכלל הענין שלא בטובתי. כל כונתי היתה רק להעמיד את הענין המוכרח במושבות הסמוכות, שלא יהי'[16] מופקר לגמרי, ודרך אגב גליתי את הנראה לע"ד[17], לדורשים אותי,

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 לכ' - לכבוד
5 ידי"נ - ידיד נפשי
6 פה"ד - פאר הדור
7 כו' - וכולי (וכן הלאה)
8 מוהר"י - מורנו הרב רבי שם שמתחיל באות י (כגון יעקב / יצחק / יוסף / יהודה / ישראל) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
9 רידב"ז - רבי יעקב דוד בן זאב
10 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
11 שלו' - שלום
12 באה"ר - באהבה רבה
13 כ"ג - כבוד גאונו
14 שי' - שיחיה
15 להדר"ג - להדרת גאונו
16 יהי' - יהיה
17 לע"ד - לעניות דעתי

שהיא באמת נוטה ע"פ[18] יסוד ההלכה לדעת המתירים, ע"י[19] הפקעת המכירה, בשעה"ד[20] הנורא דנ"ד. אבל על המושבות הרחוקות מעולם לא עלתה על דעתי לחוות דעה, ומה אעשה אם הם תולים בי. וכבר הרביתי לדבר עם ה' פרנק ע"ד[21] החומר הגדול של איסור הכפי', וכבר הודעתי להדר"ג ידי"נ מר שי' את תשובתו. ויאמין כ"ג, רב חביבי שי', שלבי כלבו דואב וכואב מאין הפוגות על יקרת המצוה הגדולה. ומ"מ[22] לא אוכל להמנע מלעמד לימין אחינו, המוכרחים להתנהג בדרך ההפקעה, מאהבת עם קדוש ואהבת אה"ק[23] ת"ו התקועה תל"י[24] בלבבי. ירגיע נא הדר"ג[25] אהובי את רוחו הטהור, הלא אנחנו עושים כולנו כמה דאפשר וכונתנו היא ב"ה לש"ש. וחלילה, חלילה לי להחניף את יק"א[26]. ת"ל[27] אינני מקבל מהם טובה, ובכלל ב"ה אני רחוק מאד מחנופה.

מפני ריבוי הטרדות, ורב עגמ"נ[28] ל"ע[29], הנני מוכרח לקצר, ועוד חל"מ[30] בעה"י[31]. והי'[32] ז"ש[33] כנפשו הטהורה ונפש ידי"ע[34] קשור באהנ"פ[35] ודוש"ת[36] באה"ר,

הק' אברהם יצחק ה"ק

הנני שולח בזה לכ"ג את הס' "שבת הארץ", יקבלהו נא באהבה, ויתקלס עילאה ב"ה מינן, כי נראה לכל שכימי עולם מתקיים בנו והאמת והשלו'[37] אהבו.

ידי"ע הנ"ל[38]

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

18 ע"פ - על פי
19 ע"י - על ידי
20 בשעה"ד - בשעת הדחק
21 ע"ד - על דבר
22 מ"מ - ומכל מקום
23 אה"ק - ארץ הקודש
24 תל"י - תודה לא-ל יתברך
25 הדר"ג - הדרת גאונו
26 יק"א - יק"א (חברת ההתיישבות היהודית)
27 ת"ל - תודה לא-ל
28 עגמ"נ - עגמת נפש
29 ל"ע - לא עלינו
30 חל"מ - חזון למועד
31 בעה"י - בעזרת השם יתברך
32 והי' - והיה
33 ז"ש - זה שלום
34 ידי"ע - ידידו עוז
35 באהנ"פ - באהבת נפש
36 ודוש"ת - ודורש שלומו ותורתו
37 והשלו' - והשלום
38 הנ"ל - הנזכר לעיל